

контролю зі сторони персоналу виправного центру може призвести до різного роду непередбачуваних ситуацій, наприклад обговорення спільних злочинних планів, Інтернет шахрайства тощо.

Список використаних джерел:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України [Текст] // [електронний ресурс] – режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/1129-15

2. Науково-практичний коментар до Кримінально-виконавчого кодексу України / І.Г. Богатирьов, О.М. Джужа, О.І. Богатирьова, Є.М. Бодюла та ін., за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. І.Г. Богатирьова. – К.: Атіка, 2010. – 344 с.

3. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо адаптації правового статусу засудженого до європейських стандартів: закон України від 08.04.2014 [Текст] // [електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

4. Про затвердження Порядку організації надання засудженим до позбавлення волі доступу до глобальної мережі затвердженого: наказ Міністерства юстиції України від 01.08.2014 № 1275/5. [Текст] // [електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0991-14>

5. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ ДДУПВП України № 275 від 25.12.2003 [Текст] // [електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/control/publish/whatsnew>

Деякі заходи профілактики злочинів, що вчиняються неповнолітніми особами циганської національності

Севрук В.Г., науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС, кандидат юридичних наук

Сучасна Україна перебуває на шляху демократичних перетворень. Політичні, економічні, соціальні та правові реформи, що проводяться в нашому суспільстві, безпосередньо стосуються всіх верств населення, зокрема й неповнолітніх, які складають чверть населення країни. Запобігання злочинності в середовищі неповнолітніх є одним із напрямів запобігання злочинності в цілому і на сьогодні залишається однією з головних проблем. Щодо загальних причин злочинності, то в першу чергу слід виходити з аналізу соціальних процесів, які відбуваються в суспільстві. В Україні в період становлення її незалежності проявилися кризові явища в економічній, соціальній, політичній, психологічній, організаційній та інших сферах життя, що безпосередньо відбилися на злочинності. Безперечно, правопорушення тісно пов'язані з процесами деморалізації суспільства, бездомності, безробіття, зі стрімким розвитком наркоманії, токсикоманії, розпадом сім'ї, поширенням інших соціально негативних явищ [1, с.120].

Крадіжки, пограбування, розбої, шахрайство, торгівля наркотиками та інші кримінально каранні дії завжди бентежили спокій законослухняних громадян. Особливого резонансу в умовах сьогодення набувають випадки учинення значених дій представниками етнічних меншин, які проживають на території України та об'єднуються у злочинні угруповання за етнічною приналежністю до певної національності.

В Україні однієї з найчисельніших та найпоширеніших злочинних угруповань, які сформовані за етнічною приналежністю являються

злочинні угруповання циган. Характерною особливістю соціальних, сімейно-побутових умов циганського етносу є порівняно значна багатодітність та ранні шлюби. Кожна сім'я як правило нараховує близько 5-10 дітей, які вже з дитинства привчаються до антигромадського способу життя.

З дитинства у особи циганської національності формується не тільки кримінальна мораль, а й кримінальна техніка - вчинення злочину, відходу від переслідування, протидії закону.

Основну злочинну діяльність дорослих осіб циганської національності, про що свідчать оперативні розробки та кримінальні провадження, складають шахрайство, крадіжки і злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотиків. Навики вчинення даних злочинів прищиплюються циганам з дитинства дорослими, які вони з часом удосконалюють.

Одне з традиційних їхніх занять – жебрацтво, яке посідає одне з провідних місць життєдіяльності дітей циганської національності. Це заняття передавалося у спадщину і не розглядалось циганами, як щось ганебне. Цим промыслом займалися виключно жінки та діти, які рано привчаються до антигромадського способу життя - разом з батьками жебракують, спекулюють різними дрібницями тощо.

Іншим етапом злочинної діяльності циганських дітей – крадіжки. У Франції, наприклад, такі зграї називають «миші». Вони зграйками по 5-10 чоловік підлітають до наміченої жертви, із завидною спритністю обшуковують всі кишені і розбігаються хто куди. Все відбувається настільки швидко, що жертва не встигає опам'ятатися, не кажучи про те, щоб чинити опір маленьким злодюжкам [1].

Проте основною статтею доходів циганських угруповань залишається наркобізнес. Наркобізнес може бути справою всією родини. Діти з циганських родин самі розповсюджують наркотики. Так, навчаючись у школі вони виявляють найбільш забезпечених дітей серед своїх однокласників. Знайшовши потенційного «клієнта», намагаються зблизитися з ним, після чого пропонують йому на пробу наркотик, здебільшого – марихуану. Перші кілька доз надаються безкоштовно. Іноді (коли, на думку наркоділків, витрати можуть окупитись у майбутньому) безкоштовний наркотик надається протягом декількох місяців. Після того, як «жертва» почала регулярно вживати марихуану, їй пропонують спробувати героїн. Перші кілька доз також надаються безкоштовно. Потрапивши у фізіологічну залежність, наркоман може перейти на екстракційний опій, якщо наявні фінанси не дозволяють купувати героїн. Наркоділки чітко усвідомлюють, що такий «клієнт» стане для них надійним джерелом прибутку на тривалий час, отже, всі витрати окупляться сторицею [2, с.273-274].

Враховуючи вище викладене, слід зауважити, що серед соціальних чинників злочинної неповнолітніх осіб циганської національності можна виділити такі: загострення соціальних проблем (зниження рівня життя, проблеми зайнятості та працевлаштування, забезпечення житлом тощо); неефективну роботу соціально-культурної сфери, обмежені можливості для змістовного проведення дозвілля; недостатній рівень соціального

захисту населення, брак можливостей отримати соціально-психологічну допомогу тощо. неефективне законодавство; низький рівень правової, педагогічної культури населення; кризу системи освіти; поширення зловживання алкоголем, наркотичними речовинами; криміналізацію культури; недоліки в роботі правоохоронних органів.

Підсумовуючи вищевикладене, можна визначити такі заходи профілактики злочинів, що вчиняються неповнолітніми особами циганської національності: необхідна підготовка відповідних кадрів для перекладу з циганської мови, а також знанням їхньої історії, звичаїв та психологічних особливостей; вироблення державою більш поміркованої міграційної політики, що дозволить контролювати міграційні процеси у країні та зменшить умови для нелегальної міграції циганських сімей; встановлення обов'язкового паспортного режиму та контроль за культурно-освітнім рівнем, як дорослих, так і дітей з циганських родин; закріплення на законодавчому рівні засад державної етнополітики щодо циганського населення; розробка та втілення у життя програм щодо адаптації мігрантів циганських сімей, у тому числі їх акультурації; формування у місцевого населення більш толерантного ставлення до представників інших національностей; виявлення причин та умов, що сприяють розвитку злочинам, які вчиняються неповнолітніми особами циганської національності. Проведення пропаганди та профілактичних заходів спрямованих на протидію злочинам, що вчиняються неповнолітніми особами циганської національності [2, с. 301]; щорічно до 1 вересня здійснювати облік дітей шкільного віку циганської національності згідно з інструкцією обліку дітей і підлітків шкільного віку, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України (№ 646 від 12 квітня 2000 р.), з метою максимального залучення дітей до навчання в загальноосвітніх навчальних закладах за місцем проживання [3, с. 78].

Висновок. Подолати вчинення злочинів неповнолітніми особами циганської національності – можливо, але для цього необхідно критичніше віднестися до існуючих заходів профілактики серед такої категорії. Потрібно здійснювати профілактику вже на ранніх етапах соціалізації особи циганської національності з суспільством, тобто створити умови для зростання такої особи у нормальному суспільному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Федоров І.О. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх як соціально-педагогічна проблема /І.О. Федоров// Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка Серія: «Педагогічні науки» . – 2011. – Вип. № 18. – с. 120-125.

2. Севрук В. Г. Заходи протидії неповнолітнім особам циганської національності, які вчиняють злочини / В. Г. Севрук // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : матеріали наук.-практ. конф. (Харків, 19 квіт. 2012 р). – Х. : ХНУВС, 2012. – с. 300–302.

3. Григоренко П. Аналітичний огляд заходів з виконання цільової галузевої програми соціально-духовного відродження ромів України на період до 2006 року// Круглий стіл «Рома в Україні. Історичний та етнокультурний розвиток циган(рома) України (XVI-XX ст.)». – Донецьк. – 2006. – 292 с.